

Dosarul nr. 2ra-1337/22
2-11172329-01-2ra-20092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Cotorobai, O. Cojocaru, A. Malii)

DECIZIE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de Compania de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Veaceslav Jarovlea și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Gorodețchi, în nume propriu și în interesele copilului minor XXXXX împotriva lui Veaceslav Malai, Companiei de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Organizația de Creditare Nebancare „BT Leasing MD” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Compania de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni, Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și Irina Gorodețchi și a fost menținută hotărârea din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 06 iunie 2017, Irina Gorodețchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Malai cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin

vătămarea integrității corporale în mărime de 3 255,98 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, la 11 mai 2018 și 30 noiembrie 2020, Irina Gorodețchi a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat în nume propriu și în interesele copilului minor XXXXX, încasarea din contul CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul său a sumei de 12 193,7 lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea în mod solidar din contul CA „Klassika Asigurări” SA și Veaceslav Malai în beneficiul reclamantei a sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat în urma accidentului rutier, încasarea în mod solidar din contul CA „Klassika Asigurări” SA și Veaceslav Malai în beneficiul reclamantei în interesele copilului minor XXXXX a sumei de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat în urma accidentului rutier, încasarea în mod solidar din contul CA „Grawe Carat Asigurări” SA, CA „Klassika Asigurări” SA și Veaceslav Malai în beneficiul reclamantei a sumei de 16 198 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, formate din 6198 lei pentru efectuarea expertizei complexe medico-legale și psihiatrico-legale și a sumei de 10 000 lei - cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 29 septembrie 2016, ora 14:30, Veaceslav Malai, conducând mijlocul de transport de modelul „Chevrolet Aveo”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, aflat în proprietatea CA „Klassika Asigurări” SA, asigurat de către asigurătorul CA „Grawe Carat Asigurări” SA, în mun. Chișinău, pe str. Ion Pelivan din direcția str. Teodorovici spre str. Alba Iulia, ajungând în intersecție a virat la stânga spre str. Ion Creangă, unde a comis tamponarea pietonului Irina Gorodețchi și a fiului său XXXXX, care se afla în brațele mamei, aceștia traversând partea carosabilă de la dreapta spre stânga, conform sensului de deplasare a mijlocului de transport pe trecerea de pieton dirijată la culoarea verde. În urma tamponării, Irinei Gorodețchi și fiului său i-au fost cauzate leziuni corporale.

Invocând prevederile art. 8 alin. (1), 15 alin. (1)-(2), 20 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și art. 1301 din Codul civil, reclamanta a solicitat încasarea din contul CA „Grawe Carat Asigurări” SA a prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier, în sumă de 12 193,70 lei, deoarece între acțiunile ilicite ale lui Malai Veaceslav și prejudiciul cauzat exista un raport de cauzalitate, circumstanță ce denotă temeinicia cerinței de reparare a prejudiciului material.

Reclamanta consideră că prejudiciul moral urmează să fie reparat solidar atât din contul lui Veaceslav Malai, persoana ce se face vinovată de comiterea accidentului rutier, cât și de proprietarul mijlocului de pericol sporit, în speță CA „Klassika Asigurări” SA. Or, la momentul producerii accidentului rutier din 29 septembrie 2016, dreptul de proprietate asupra mijlocului de transport Chevrolet Aveo cu n/î XXXXX era deținut de CA „Klassika Asigurări” SA.

A susținut că prin acțiunile ilicite ale lui Veaceslav Malai, i-au fost cauzate ei și fiului său atât dureri fizice, vătămări și răniri, cât și suferințe psihice, slăbirea rezistenței fizice precum și alte complicații, îngrijorarea pentru aceste efecte ulterioare, epuizarea

emoțională, pierderea unor plăceri (ideea de confort, anumite înlesniri etc.), prejudicii cauzate personalității afective, categorie în care intră suferințele de categorie psihică.

A afirmat reclamanta că a suportat cheltuieli de judecată în sumă de 16 198 de lei, formate din cheltuieli pentru efectuarea expertizei complexe medico-legală și psihiatric-legală în condiții de ambulatoriu, dispusă prin încheierea din 22 martie 2019, în sumă de 6 198,00 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 10 000,00 lei, care reprezintă un quantum real, necesar și rezonabil.

Prin hotărârea din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Irina Gorodețchi și s-a încasat de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 10 666,58 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 16 198 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în total 26 864,58 de lei. De asemenea, s-a încasat de la CA „Klassika Asigurări” SA în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat copilului minor XXXXX și suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat reclamantei Irina Gorodețchi. Totodată, s-a încasat în beneficiul statului, cu titlu de taxă de stat, de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA suma de 320 de lei și de la CA „Klassika Asigurări” SA suma de 200 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La 12 octombrie 2021, CA „Klassika Asigurări” SA a declarat apel împotriva hotărârii din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Irina Gorodețchi împotriva CA „Klassika Asigurări” SA cu privire la repararea prejudiciului moral.

La 20 octombrie 2021 ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea în mod proporțional a cheltuielilor de judecată și a taxei de stat.

La 05 noiembrie 2021, Irina Gorodețchi a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de CA „Klassika Asigurări” SA, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Irina Gorodețchi și a fost menținută hotărârea din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 25 august 2022 CA „Klassika Asigurări” SA, reprezentată de avocatul Veaceslav Jarovlea, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 06 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării sumei de 250 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Irina Gorodețchi și Vladislav Gorodețchi împotriva CA „Klassika Asigurări” SA cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a indicat că instanța de apel a examinat formal și superficial cauza, nu au fost elucidate circumstanțe importante ale cauzei, concluziile expuse în actul contestat contravin circumstanțelor cauzei, la fel, au fost interpretate eronat unele prevederi legale, nu a fost aplicată legea care urma a fi aplicată.

A susținut că instanța de apel greșit a concluzionat că posesorul automobilului în momentul accidentului rutier era CA „Klassika Asigurări” SA, bazându-se pe contractul de leasing nr. 1261MA/2015, care nu este anexat la materialele cauzei. La fel, nu este anexat nici actul de transmitere-predare care ar atesta faptul că automobilul de model Chevrolet Aveo de la SRL „BT Leasing MD” a fost transmis către CA „Klassika Asigurări” SA. Or, potrivit adevărului eliberate de Agenția Servicii Publice, la data de 29 septembrie 2016 automobilul de afla în posesia SRL „BT Leasing MD”, fapt confirmat și prin foaia de parcurs pentru autoturisme pentru perioada 28 aprilie 2016 - 29 octombrie 2016, iar CA „Klassika Asigurări” SA a devenit proprietar al automobilului doar la 05 octombrie 2016.

Reprezentantul recurentului consideră că CA „Klassika Asigurări” SA nu poartă răspundere pentru daunele cauzate de izvorul de pericol sporit, care se afla în posesia altei persoane la data producerii accidentului rutier. Astfel, pretențiile urmează a fi îndreptate față de posesorul izvorului de pericol sporit la data producerii accidentului rutier 29 septembrie 2016, SRL „BT Leasing MD” sau către persoana vinovată direct, care este răspunzătoare pentru cauzarea prejudiciului.

La data de 08 septembrie 2022, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi hotărâri cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mod proporțional din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA - 663 de lei și CA „Klassika asigurări” SA – 15 535 de lei.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea soluției sale nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea.

A menționat că în vederea repartizării corecte a cheltuielilor de judecată, instanța urma să aplice cu strictețe prevederile normei unitare în materia repartizării cheltuielilor de judecată în cazul pluralității de pârâți - art. 94 alin. (2) din Codul de procedură civilă și să dispună repartizarea cheltuielilor de judecată între ambii copârâți.

A susținut că instanțele ierarhic inferioare au făcut parțial trimitere la acest articol și doar la prevederile alin. (1), fiind evidentă examinarea superficială a cauzei, or, art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă reprezintă o normă generală, norma specială fiind prezentă la alin. (2) al acestui articol.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 19 mai 2022 și a fost expediată la adresa electronică a recurenților CA „Klassika

Asigurări” SA și ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA la data de 08 iulie 2022 (f.d. 224, volumul II).

Astfel, recursurile, declarate la 25 august 2022 și 08 septembrie 2022, sunt în termen.

La 20 septembrie 2022 și 03 octombrie 2022, copia recursurilor a fost expediată în adresa intimaților, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 20, 22-24, 29-31, volumul III).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 07 decembrie 2022 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursurile se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursurile declarate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi admise, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea în partea casată a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 20 ianuarie 2017, la data de 29 septembrie 2016, ora 14:30, Veaceslav Malai, conducând mijlocul de transport de modelul „Chevrolet Aveo”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, asigurat de CA „Grawe Carat Asigurări” SA prin polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr. RCAI002078847 din 11 februarie 2016, în mun. Chișinău, nu a cedat trecerea pietonilor și a comis tamponarea Irinei Gorodețchi și a fiului său, XXXXX, care se afla în brațele mamei, în urma căreia au suferit leziuni corporale neînsemnate și ușoare (f.d 17, volumul I).

Prin decizia agentului constator din 20 ianuarie 2017, Veaceslav Malai a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional și a fost sancționat cu amendă în mărime de 1 000 de lei.

În urma accidentului rutier, Irinei Gorodețchi și fiului său i-au fost cauzate leziuni corporale, mama fiind transportată la IMU IMSP, iar copilul minor XXXXX la IMSP „V. Ignatenco”.

Conform raportului de constatare medico-legală nr. 3518/D din 13 ianuarie 2017, întocmit de către expertul judiciar medico-legal Vitalie Frumusachi, la Irina Gorodețchi au fost constatate: XXXXX, care au fi putut cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare neînsemnată (f.d. 27-28, volumul I).

Potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 3406/D din 23 noiembrie 2016, la copilul minor XXXXX, care a suferit în urma accidentului rutier, fiind în calitate de pieton, s-a constatat: XXXXX, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de acesta, ce au condiționat o dereglare a sănătății de scurtă durată și în baza acestuia criteriu se califică ca vătămare ușoară (f.d. 25-26, volumul I).

Din conținutul fișei medicale a bolnavului de staționar, rezultă că XXXXX a fost internat de urgență la data de 29 septembrie 2016, ora 17:00, la IMSP SCMC "V. Ignatenco" și a fost externat la 05 octombrie 2016, cu diagnoza XXXXX.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Irina Gorodețchi a solicitat în nume propriu și în interesele copilului minor XXXXX, încasarea din contul CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul său a sumei de 12 193,7 lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea în mod solidar din contul CA „Klassika Asigurări” SA și Veaceslav Malai în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat reclamantei în urma accidentului rutier și a sumei de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat copilului minor în urma accidentului rutier, încasarea în mod solidar din contul CA „Grawe Carat Asigurări” SA, CA „Klassika Asigurări” SA și Veaceslav Malai a sumei de 16 198 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a încasat de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 10 666,58 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 16 198 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar de la CA „Klassika Asigurări” SA în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat copilului minor XXXXX și suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat reclamantei. Totodată, s-a încasat în beneficiul statului, cu titlu de taxă de stat, de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA suma de 320 de lei și de la CA „Klassika Asigurări” SA suma de 200 de lei, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de CA „Klassika Asigurări” SA, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Irina Gorodețchi, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestora și a menținut hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin cererea de recurs depusă, CA „Klassika Asigurări” SA a contestat decizia instanței de apel doar în partea reparării prejudiciului moral, solicitând casarea în această parte a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi

hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea Irinei Gorodețchi și Vladislav Gorodețchi împotriva CA „Klassika Asigurări” SA cu privire la repararea prejudiciului moral.

ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a contestat cu recurs decizia instanței de apel doar în partea repartizării cheltuielilor de judecată, solicitând pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mod proporțional din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA - 663 de lei și CA „Klassika asigurări” SA – 15 535 de lei.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu va verifica legalitatea hotărârii atacate în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi casate parțial.

Conform art. 1398 alin. (1)-(3) din Codul civil (redacția în vigoare până la 01 martie 2019), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Potrivit art. 1422 din Codul civil (redacția în vigoare până la 01 martie 2019), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului sau a muncii corecționale și în alte cazuri prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 1423 din Codul civil (redacția în vigoare până la 01 martie 2019), mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este

componenta delictului civil, care constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componenta delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Prejudiciul moral constituie o formă distinctă a prejudiciului civil care declanșează răspunderea delictuală. Ca urmare a acestui fapt, prejudiciul moral se compensează indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) ce le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului și se compensează numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Rezultă că există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului. Astfel, prejudiciul este moral numai dacă este urmarea încălcării unor valori de aceeași natură. Numai în cazurile expres prevăzute de lege se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale.

În speță s-a stabilit cert că în urma producerii accidentului rutier, Irina Gorodețchi și copilul acesteia XXXXX au suportat vătămări corporale, calificate de către expertul judiciar medico-legal ca fiind neînsemnate la Irina Gorodețchi și ușoare la copilul minor.

Prin decizia agentului constatator din 20 ianuarie 2017, Veaceslav Malai a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional - încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de vătămări corporale ușoare victimei.

Conform art. 45 alin. (1) din Codul contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.

Astfel, pe lângă prejudiciul material cauzat prin contravenție, pietonilor tamponați Irina Gorodețchi și XXXXX le-a fost cauzat și prejudiciu nepatrimonial.

Instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că, în temeiul prevederilor art. 1403 din Codul civil (redacția în vigoare până la 01 martie 2019), prejudiciul moral urmează a fi compensat din contul CA „Klassika Asigurări” SA, deoarece în momentul producerii accidentului rutier, Veaceslav Malai era angajat la CA „Klassika Asigurări” SA și conducea autoturismul Chevrolet Aveo cu nr. de înmatriculare XXXXX, care se afla în posesia CA „Klassika Asigurări” SA în baza contractului de leasing nr. 1216MA/2015.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că este greșită concluzia instanțelor de judecată cu privire la

compensarea prejudiciului moral din contul angajatorului și posesorului automobilului, din următoarele motive.

Potrivit art. 16 alin. (1) lit. 1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident.

Alin. (2) al acestui articol prevede că pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin.(1), persoana păgubită este în drept să intenteze în instanță de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului.

În conformitate cu norma legală citată, paguba morală va fi suportată de către persoana răspunzătoare de producerea accidentului, adică persoana vinovată de producerea accidentului rutier, la caz Veaceslav Malai, care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional.

Prin urmare, CA „Klassika Asigurări” SA nu poate fi obligată la repararea prejudiciului moral cauzat Irinei Gorodețchi și lui XXXXX, persoana responsabilă la repararea prejudiciului moral fiind Veaceslav Malai.

La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, instanța de recurs consideră necesar de a lua în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor fizice și psihice ale intimatei și fiului său, cât și datele obiective care certifică acest fapt, cum ar fi, importanța vitală a drepturilor lezate, nivelul suportării de către persoana vătămată a suferințelor. Or, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază că prejudiciul cauzat prin vătămarea corporală a pricinuit incontestabil suferințe fizice și repercusiuni psihice, fiind astfel cauzate daune morale care constau generic, în atingerea valorilor ce vizează integritatea fizică, cât și personalitatea umană.

În consecința celor relatate și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele cauzate Irinei Gorodețchi, instanța de recurs conchide asupra rezonabilității sumei de 50 000 de lei, ca fiind o compensație echitabilă și proporțională prejudiciului suferit de Irina Gorodețchi, în special ca urmare a suferințelor pe care le trăiește datorită stării fizice, psihologice și psihice cauzate fiului său.

Prin raportul de expertiză judiciară psihiatric-legală nr. 201935A0163-PL/201904X0068-ML din 09 octombrie 2019 (f.d. 14-23, volumul II), s-a constatat că

copilul minor XXXXX prezintă dg: „XXXXX”. Copilul XXXXX suferă de XXXXX. Reieșind din materialele dosarului civil și actele medicale prezentate, XXXXX, până la accidentul rutier din 29 septembrie 2016, nu a suferit de XXXXX.

Astfel, experții judiciari psihiatri au concluzionat că există legătură cauzală directă între apariția XXXXX suportat de către copilului XXXXX în accidentul din 29 septembrie 2016, care a necesitat și necesită tratament și măsuri complexe de reabilitare și recuperare de durată.

În circumstanțele expuse și reieșind din prevederile legale citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că Veaceslav Malai urmează să achite suma de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat copilului XXXXX, ce reprezintă o compensație echitabilă și proporțională prejudiciului suferit de către copilul minor.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa hotărârile instanțelor ierarhic inferioare în partea reparării prejudiciului moral, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care această pretenție să fie admisă parțial și să fie încasată de la Veaceslav Malai în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat copilului minor XXXXX și suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat mamei.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa hotărârile instanțelor ierarhic inferioare în partea compensării cheltuielilor de judecată suportate de către Irina Gorodețchi, precum și în partea încasării taxei de stat de la CA „Klassika Asigurări” SA.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. În cazul mai multor reclamânți sau pârâți, aceștia sunt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei.

Potrivit normei de drept citate, instanța de recurs va dispune compensarea cheltuielilor de judecată suportate de către Irina Gorodețchi în mod egal de la copârâții CA „Grawe Carat Asigurări” SA și Veaceslav Malai, din contul fiecăruia urmând să fie încasată suma de 8099 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de reclamantă – 6198 de lei pentru efectuarea expertizei și 10 000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Cât privește taxa de stat pentru pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, necesită a fi încasată de la Veaceslav Malai în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 200 de lei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile și de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea

reparării prejudiciului moral, încasării cheltuielilor de judecată de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul Irinei Gorodețchi și în partea încasării taxei de stat de la CA „Klassika Asigurări” SA, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, în rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe de a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de Compania de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Veaceslav Jarovlea și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni.

Se casează parțial decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Gorodețchi, în nume propriu și în interesele copilului minor XXXXX împotriva lui Veaceslav Malai, Companiei de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Organizația de Creditare Nebancare „BT Leasing MD” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea reparării prejudiciului moral, încasării cheltuielilor de judecată de la Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni în beneficiul Irinei Gorodețchi și în partea încasării taxei de stat de la Compania de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni și se pronunță în această parte o hotărâre nouă, prin care:

Se încasează de la Veaceslav Malai în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 50 000 (cincizeci de mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează de la Veaceslav Malai în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 200 000 (două sute de mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat copilului minor XXXXX.

Se resping pretențiile înaintate de Irina Gorodețchi, în nume propriu și în interesele copilului minor XXXXX împotriva Companiei de Asigurări „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 8099 (opt mii nouăzeci și nouă) de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Se încasează de la Veaceslav Malai în beneficiul Irinei Gorodețchi suma de 8099 (opt mii nouăzeci și nouă) de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Se încasează de la Veaceslav Malai în beneficiul statului suma de 200 (două sute) de lei cu titlu de cheltuieli de taxă de stat.

În rest, decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic